

หลักการเขียนเกณฑ์การประเมิน (Rubric)

เกณฑ์การประเมิน (Rubric) คืออะไร

เกณฑ์การประเมิน (Rubric) คือ แนวการให้
คะแนนเพื่อประเมินความรู้ความสามารถ ผลงานหรือ
ประเมินการปฏิบัติงานของผู้เรียน

องค์ประกอบของเกณฑ์การประเมิน (Rubric)

1.เกณฑ์หรือประเด็นที่จะประเมิน (criteria) เป็นการพิจารณาว่าการปฏิบัติงานหรือผลงานนั้นประกอบด้วยคุณภาพอะไรบ้าง

2.ระดับความสามารถหรือระดับคุณภาพ (Performance Level) เป็นการกำหนดจำนวนระดับของเกณฑ์ (criteria) ที่จะกำหนดกี่ระดับ ส่วนมากจะกำหนดขึ้น 3-6 ระดับ

3.การบรรยายคุณภาพของแต่ละระดับความสามารถ (Quality Description) เป็นการเขียนคำอธิบายความสามารถให้เห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนในแต่ละระดับ ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการตรวจให้คะแนน

ชนิดของเกณฑ์การประเมิน (Rubric)

เกณฑ์การประเมินแบบภาพรวม (Holistic Rubric) เป็นการประเมินภาพรวมของการปฏิบัติงานหรือผลงาน โดยดูคุณภาพโดยรวมมากกว่าดูข้อบกพร่องส่วนย่อย

เกณฑ์การประเมินแบบแยกส่วน (Analytic Rubric) เป็นการประเมินแบบแยกส่วนของเกณฑ์การประเมินออกเป็นส่วนย่อยๆ หรือหลายมิติ เกณฑ์การประเมินแบบนี้จะได้ผลสะท้อนกลับค่อนข้างสมบูรณ์ เป็นประโยชน์สำหรับผู้เรียนและผู้สอนมาก ซึ่งสามารถทราบจุดเด่น-จุดด้อย ของผู้เรียนแต่ละคนได้

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล
ตัวชี้วัด ค 5.1 ป.6/1 เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบและกราฟเส้น

โจทย์ ให้นักเรียนเขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบจำนวนรถยนต์ประเภทต่างๆ
ในโรงเรียนของเรา

ประเด็นในการตรวจ

๑. องค์ประกอบของแผนภูมิ
๒. ขนาดและระยะห่างของแผนภูมิ
๓. การกำหนดมาตราส่วน
๔. ความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล

เกณฑ์การประเมินแบบ Holistic Rubrics

มาตรฐาน ค 5.1 เข้าใจและใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตัวชี้วัด ค 5.1 ป.6/1 เขียนแผนภูมิแท่งเปรียบเทียบและกราฟเส้น

ดี (3 คะแนน)	พอใช้(2คะแนน)	ปรับปรุง(1 คะแนน)
แผนภูมิมีความถูกต้องสมบูรณ์ครบทุกรายการได้แก่ 1.แผนภูมิมีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน 2.มีการกำหนดมาตราส่วนได้เหมาะสมสอดคล้องกับข้อมูล 3.ขนาดของแท่งแผนภูมิและระยะห่างของแผนภูมิเท่ากันทั้งหมด 4.แท่งแผนภูมิที่นำเสนอมีจำนวนครบถ้วนและถูกต้องทุกรายการ	แผนภูมิมีข้อผิดพลาดรายการใดรายการหนึ่ง	แผนภูมิมีข้อผิดพลาดมากกว่า 1 รายการ

เกณฑ์การประเมินแบบ Analytic Rubrics

	ดี (3 คะแนน)	พอใช้(2คะแนน)	ปรับปรุง(1 คะแนน)
๑. องค์ประกอบของแผนภูมิ	มีองค์ประกอบสำคัญครบถ้วน ได้แก่ ชื่อแผนภูมิ มาตราส่วน ชื่อแกนนอน ชื่อแกนตั้ง	ขาดองค์ประกอบสำคัญใด 1 องค์ประกอบ	ขาดองค์ประกอบสำคัญ มากกว่า ๑ รายการ
๒. ขนาดและระยะห่างของแผนภูมิ	ขนาดและระยะห่างของแท่ง แผนภูมิเท่ากันทั้งหมด	ขนาดและระยะห่างของแท่ง แผนภูมิไม่เท่ากัน ๑ แห่ง	ขนาดและระยะห่าง ของแท่งแผนภูมิไม่เท่ากัน มากกว่า ๑ แห่ง
๓. การกำหนดมาตราส่วน	กำหนดมาตราส่วน ได้เหมาะสมสอดคล้อง กับข้อมูล	กำหนดมาตราส่วน ไม่เหมาะสมกับข้อมูล	ไม่มีการกำหนด มาตราส่วน
๔. ความครบถ้วนถูกต้องของข้อมูล	ข้อมูลถูกต้องและครบถ้วน	ข้อมูลถูกต้องหรือครบถ้วน อย่างใดอย่างหนึ่ง	ข้อมูลไม่ถูกต้องและไม่ ครบถ้วน

ตัวอย่างกฎเกณฑ์การให้คะแนน (Holistic Rubrics)

ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ (ความรับผิดชอบต่อผู้อื่น)

ระดับผลการปฏิบัติงาน	คำบรรยายลักษณะของการปฏิบัติงาน
เกินกว่ามาตรฐาน	ได้รับการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรชุมชนหรือผู้นำเหตุการณ์และสะท้อนให้เห็นถึงความคิดเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมในชุมชน
ผ่านมาตรฐาน	มีส่วนร่วมในการเป็นองค์กรชุมชนหรือผู้นำเหตุการณ์และสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในชุมชน
เกือบผ่านมาตรฐาน	นำไปสู่องค์กรชุมชนหรือผู้นำเหตุการณ์แต่ไม่ได้มีส่วนร่วมและพยายามที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการมีส่วนร่วมในชุมชน
ไม่ผ่านมาตรฐาน	ไม่ได้นำไปสู่องค์กรชุมชนหรือผู้นำเหตุการณ์ แต่สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในชุมชน

ตัวอย่างกฎเกณฑ์การให้คะแนน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ

สเกล เกณฑ์	4	3	2	1	คะแนน
การอธิบายข้อ ปัญหา	ให้ความสำคัญกับประเด็น / ปัญหาที่พิจารณาอย่างยี่งคือมีการระบุไว้อย่างชัดเจนและอธิบายครอบคลุมสามารถเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดที่จำเป็นสำหรับทำความเข้าใจได้	ให้ความสำคัญกับประเด็น / ปัญหาที่พิจารณาอย่างยี่ง คือ มีการระบุไว้ อธิบายและชี้แจง	ประเด็น / ปัญหาระบุไว้แต่ไม่ได้ระบุคำอธิบายบางคำ,ขอบเขตการสำรวจมีความคลุมเครือและ / หรือไม่อธิบายภูมิหลัง	ประเด็น / ปัญหาระบุไว้ แต่ไม่ได้อธิบายหรือชี้แจง	
หลักฐาน	นำข้อมูลจากหลายแหล่งเพียงพอสำหรับการตีความและการประเมินผล มีครอบคลุมทั้งในส่วนการวิเคราะห์และสังเคราะห์	นำข้อมูลจากหลายแหล่งเพียงพอสำหรับการตีความและการประเมินผล มีความสอดคล้องในส่วนการวิเคราะห์หรือสังเคราะห์	นำข้อมูลจากหลายแหล่งสามารถตีความ / ประเมิน ได้แต่ไม่เพียงพอที่จะพัฒนาเชื่อมโยงหรือวิเคราะห์สังเคราะห์	นำข้อมูลจากหลายแหล่ง แต่ไม่สามารถตีความ / ประเมิน ได้	
สรุปผลและ ผลลัพธ์ที่ เกี่ยวข้องกัน	ข้อสรุปและผลที่เกี่ยวข้องเป็นตรรกะและสะท้อนให้เห็นถึงการประเมินผลข้อมูลของนักเรียนและความสามารถที่จะให้ลำดับความสำคัญของหลักฐานและมุมมอง	ข้อสรุปมีการเชื่อมโยงไปหาเหตุผลในแต่ละช่วงรวมถึงมุมมองตรงข้ามผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกัน มีการระบุอย่างชัดเจน	ข้อสรุปมีการเชื่อมโยงไปยังข้อมูลที่มีเหตุผลบางผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกันมีการระบุอย่างชัดเจน	ข้อสรุปบางส่วนไม่เชื่อมโยงกันกับบางส่วนของข้อมูลที่กล่าวถึงผลลัพธ์ที่เกี่ยวข้องกัน มีความสมจริงสมจัง	

ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การประเมิน (Scoring Rubrics)

1. กำหนดประเด็นสำคัญในการตรวจให้คะแนน และจัดลำดับความสำคัญหรือน้ำหนักของแต่ละประเด็น
2. กำหนดระดับหรือคุณภาพที่ต้องการให้คะแนน เช่น
3 ระดับ ได้แก่ ดี (2 คะแนน) พอใช้ (1 คะแนน) และปรับปรุง (0 คะแนน)
3. กำหนดรูปแบบของRubric คือ แบบภาพรวม (Holistic Rubric) หรือ แบบแยกส่วน (Analytic Rubric)

ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบระดับคุณภาพ (Scoring Rubrics)

4. วิธีการเขียนคำอธิบายในแต่ละระดับสามารถเขียนได้ 3 รูปแบบ คือ

แบบที่ 1 กำหนดคำอธิบายแบบลดลง หมายถึง การเขียนเกณฑ์การให้คะแนนโดยเริ่มเขียนเกณฑ์ที่ระดับคุณภาพสูงสุดหรือได้คะแนนเต็มก่อนแล้วลดคะแนนตามคุณภาพที่ลดลง

แบบที่ 2 กำหนดคำอธิบายแบบบวกหรือเพิ่มขึ้น หมายถึง การเริ่มต้นที่ระดับคุณภาพต่ำสุดหรือไม่ได้คะแนนก่อนแล้วเพิ่มระดับคุณภาพตามระดับคะแนนที่เพิ่มขึ้นไปตามลำดับ

แบบที่ 3 กำหนดคำอธิบายแบบเพิ่มขึ้นและลดลง หมายถึง การเริ่มต้นที่ระดับคุณภาพกลาง(พึงพอใจ/ผ่านเกณฑ์) แล้วเพิ่มระดับคุณภาพตามคะแนนที่เพิ่มขึ้น(ดี/ดีมาก) และลดระดับคุณภาพตามคะแนนที่ลดลง(ปรับปรุง)ไปตามลำดับ

ขั้นตอนการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบระดับคุณภาพ (Scoring Rubrics)

5. ตรวจสอบโดยคณะผู้มีส่วนร่วมหรือผู้เชี่ยวชาญทางการวัดผล
6. ทดลองใช้เกณฑ์ในการตรวจผลงานที่มีมาตรฐาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด
7. หาความสอดคล้องในการตรวจสอบอัตนัยของกรรมการ 3 ท่าน ในลักษณะของ inter rater reliability
8. ปรับปรุงเกณฑ์ที่ไม่ได้มาตรฐาน